

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 4 listopada 2011 r.

**Pan
Ryszard Zembaczyński
Prezydent Miasta Opola**

LOP- 4101-13-01/2011
P/11/129

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Ogrodzie Zoologicznym w Opolu² kontrolę wykorzystania środków publicznych w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 23 września 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym przez Dyrektora ZOO w dniu 6 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o *NIK*, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie z nieprawidłowościami realizację przez ZOO wydatków w badanym okresie w kwocie 23 246,8 tys. zł z tego: 7 662,3 tys. zł w 2009 r., 11 621,2 tys. zł w 2010 r. i 3 963,3 tys. zł w I półroczu 2011 r. Środki zaplanowane były rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, a zrealizowane wydatki, które stanowiły odpowiednio: 88,5 %, 96,9 % i 35,7 % środków zaplanowanych, poniesiono gospodarnie.

1. W latach 2009-2010, w ramach wydatków inwestycyjnych, sfinansowano m.in. budowę stropu poddasza nad ambulatorium i klatki schodowej zewnętrznej, adaptację pomieszczeń budynku odchowalni na ekspozycję płazów (żab), przebudowę dachów antylopiarni

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej: *ustawa o NIK*

² dalej: ZOO

i ambulatorium, budowę wybiegu dla dużych kotów oraz wybiegu dla rosomaka, a także modernizację schroniska fok wraz z dokumentacją, łącznej wartości 1 885,1 tys. zł. W 2011 r. (I połowa) realizowano budowę budynku socjalno-sanitarnego dla pracowników i przebudowę budynku żyrafiarni. Zakończenie obu inwestycji (na kwotę 4 161,5 tys. zł) przewidziane jest na koniec listopada 2011 r.

Stwierdzono, że z 25 zadań przewidzianych do realizacji w planie inwestycyjnym ZOO na lata 2008-2012 wykonano w pełni cztery zadania (tj.: „Z ZOO do natury – susły” dot. reintrodukcji susła, „Oddział hodowlany-remont poddasza ambulatorium”, powstanie zaplecza hodowlanego małych zwierząt, „Monitoring” – zainstalowanie nocnego monitoringu, „Toalety”- budowę kompleksu sanitariatów dla zwiedzających) oraz rozpoczęto realizację ośmiu kolejnych. Nie zrealizowano 11 zadań, w tym zadania pn. „Powrót Terrarium” dotyczącego zniszczonego po powodzi pawilonu akwarium-terrarium, budowy pawilonu orangutanów i nosorożców pancernych, wybiegu psów dingo, adaptacji starych budynków inwentarskich na ośrodek ewakuacji zwierząt wraz z azylem (np. na wypadek powodzi), a także przebudowy wejścia do ZOO. Dyrektor ZOO wyjaśnił, że przyczyną niezrealizowania powyższego planu był brak odpowiednich środków finansowych. Zdaniem NIK realizacja powyższych zadań mogłaby zwiększyć atrakcyjność ekspozycji zwierząt, a rozbudowa wejścia, montaż kas biletowych i wdrożenie elektronicznego systemu kontroli dostępu do ogrodu znacząco poprawić warunki dla zwiedzających.

2. Według stanu na koniec I półrocza 2011 r. liczba osobników w ZOO, w porównaniu do 1 stycznia 2009 r. zwiększyła się o 32,5 %. W tym samym okresie liczba gatunków zwierząt wzrosła o 9,4 %.

Kontrola ujawniła, że nie wszystkim zwierzętom przebywającym w ZOO zapewniono minimalne warunki przestrzenne dla hodowli oraz utrzymania, zgodnie z przepisami określonymi w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2004 r. w *sprawie warunków hodowli i utrzymywania poszczególnych grup gatunków zwierząt w ogrodzie zoologicznym*³. Ustalono, że pomieszczenia 12 gatunków zwierząt (18 %) w gromadzie ssaki były zbyt małe (np. tenreka małego, gibbona białorękiego, siamangi, a w przypadku wyderki orientalnej lub uchatki kalifornijskiej brak było basenu o odpowiednich wymiarach. Brak było również pawilonu terrarium do ekspozycji gadów, w związku z czym zwierzęta te (12 gatunków) przebywały na zapleczach, a w gromadzie

---

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 5, poz. 32

ptaki nie zapewniono odpowiednich pomieszczeń wewnętrznych dla 36 spośród 82 gatunków ptaków (43 %), w tym dla kormorana, podgorzałki, świstunia.

Nie stwierdzono jednak, by zmiany w populacji niektórych zwierząt, jakie nastąpiły latach 2009-2010 m.in. w wyniku padnięcia (np. wśród ssaków: nieświszczuków, ptaków: kormorana, bocianów czarnych, oharów, hełmiatek, różeńców, pawii oraz papug sinodziobych), wynikały z niezapewnienia tym gatunkom odpowiednich warunków przestrzennych. Odpowiedzialny za tworzenie ekspozycji zwierząt główny specjalista ds. hodowlano-dydaktycznych. wyjaśnił m.in., że utrzymywanie niektórych zwierząt poniżej standardów określonych w załączniku do ww. rozporządzenia związane jest z okresem powstania obiektów, poprzedzającym datę wprowadzenia ww. przepisu, a dostosowanie warunków bytowych tych zwierząt do standardów określonych w rozporządzeniu wiąże się z wybudowaniem nowych drogich obiektów, na które w chwili obecnej ZOO nie ma środków finansowych, natomiast część gatunków nie wymaga pomieszczeń wewnętrznych, bowiem pochodzi z naszej strefy klimatycznej i przebywa cały rok na wybiegach zewnętrznych, a zamykanie ich na zimę do pomieszczeń wewnętrznych odbiłoby się na zdrowiu i kondycji. Powyższe wyjaśnienie, w świetle § 6 rozporządzenia w *sprawie warunków hodowli*, w którym ogrody zoologiczne istniejące w dniu wejścia w życie rozporządzenia zobowiązano do dostosowania warunków określonych w rozporządzeniu w okresie nie dłuższym niż dwa lata, nie zasługuje, zdaniem NIK, na uwzględnienie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.